

Riksdagsledamöternas pensionssystem

Sammanfattning

I detta betänkande behandlas riksdagsstyrelsens framställning 2009/10:RS1 Riksdagsledamöternas pensionssystem. Framställningen har inte föranlett några följdmotioner.

I framställningen föreslås nya regler för riksdagsledamöternas ålderspension, sjukpension och efterlevandeförmåner.

Utgångspunkten för ett nytt ålderspensionssystem har enligt riksdagsstyrelsen varit att pensionsförmånerna ska beräknas på samma sätt oavsett ledamotens ålder och att all tjänstgöringstid bör ge rätt till pension. Möjligheten att tjäna in en hel ålderspension på tolv år bör enligt riksdagsstyrelsen avskaffas, liksom den särskilda talmanspensionen, så att samma pensionsregler gäller för riksdagens talman som för övriga riksdagsledamöter.

En ny ordning för ledamöternas pensioner bör enligt riksdagsstyrelsen underlätta för personer att "gå in i och ut ur politiken" utan att förlora i pensionshänseende. Systemet ska fungera så neutralt som möjligt i förhållande till om och när en person ska kandidera, avgå, åta sig tilläggsuppdrag etc. Ledamöternas pensionsförmåner ska vara förmånsbestämda, åtminstone tills vidare, men reglerna görs mer lika dem i ett avgiftsbestämt system genom att pensionsnivån bestäms av de sammanlagda inkomsterna under uppdragstiden. Härigenom blir ledamöternas pensionssystem enligt framställningen mer flexibelt och anpassat till de speciella förutsättningar som gäller för ledamotsuppdraget.

Alla pensionsförmåner ska enligt förslaget kallas ålderspension och tjänas in utan vare sig nedre eller övre åldersgräns. Intjänandetiden begränsas dock till högst 30 år. Riktmärket för pensionsnivån är den pension som en statstjänsteman beräknas få om han eller hon arbetar hos en statlig arbetsgivare från 23 års ålder och fortsätter där till 65 år, med en lön som hela tiden motsvarar ledamotsarvodet. I ledamöternas pensionssystem ska en sådan pensionsnivå dock kunna uppnås efter 30 års uppdragstid. Därmed kompenseras i viss mån för att ledamotsuppdraget kan medföra att löneutvecklingen i det tidigare förvärvsarbetet under tiden stannar av och får

effekter på det fortsatta pensionsintjänandet vid en framtida återgång till yrkeslivet. Den som åtar sig ett ledamotsuppdrag ska inte behöva riskera att förlora i pensionshänseende.

Intjänade pensionsrätter ska enligt förslaget räknas om med förändringen av inkomstindex fram till pensioneringen. Pensionsbeloppet räknas därefter årligen om med förändringen av inkomstindex dividerat med 1,016. Har balansindex fastställts ska det användas i stället för inkomstindex.

Framställningen innehåller också förslag om ändrade regler för sjukpension och efterlevandeförmåner samt om att lagen (1996:304) om arvode m.m. till Sveriges ledamöter av Europaparlamentet, den s.k. företrädarlagen, ska upphöra att gälla.

De nya reglerna föreslås träda i kraft den 1 januari 2010 och omfatta alla ledamöter som då tjänstgör eller som senare kommer att tjänstgöra i riksdagen. Pensionsrätt för tjänstgöringstid före ikraftträdandet ska enligt framställningen räknas om till det nya systemet, med en viss schablonisering.

Som en jämförelse och skyddsregel ska de nuvarande pensionsreglerna, som innebär att hel ålderspension kan tjänas in på tolv år, behållas till valet 2014. Om denna ålderspension skulle ha blivit högre än pensionen enligt det nya beräkningssättet ska mellanskillnaden betalas ut som ett tilläggsbelopp.

Utskottet har begärt in ett yttrande från Lagrådet, *bilaga 4*.

Utskottet har följt Lagrådets synpunkter, som är av språklig och redaktionell karaktär, och lämnar i *bilaga 3* lagförslag i dessa delar. I övrigt tillstyrker utskottet riksdagsstyrelsens lagförslag.

Innehållsförteckning

Sammanfattning	1
Utskottets förslag till riksdagsbeslut	4
Redogörelse för ärendet	6
Ärendet och dess beredning	6
Framställningens huvudsakliga innehåll	7
Utskottets överväganden	8
Framställningen	8
Nya bestämmelser om ålderspension	8
Nya bestämmelser om sjukpension	11
Nya bestämmelser om efterlevandeförmåner	12
Företrädarlagen	13
Utskottets ställningstagande	13
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över behandlade förslag	15
Framställningen	15
<i>Bilaga 2</i>	
Riksdagsstyrelsens lagförslag	16
<i>Bilaga 3</i>	
Utskottets lagförslag	40
<i>Bilaga 4</i>	
Lagrådsyttrande som begärts in av utskottet	45

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. 8 kap. 5 och 9–12 §§, 9 kap. 1 och 6–8 §§, 11 kap. 2 och 7–8 §§ samt 13 kap. 21 § ersättningslagen

Riksdagen antar riksdagsstyrelsens förslag i bilaga 2 (lagförslag 1) till 8 kap. 5 och 9–12 §§, 9 kap. 1 och 6–8 §§, 11 kap. 2 och 7–8 §§ samt 13 kap. 21 § i lagen om ändring i lagen (1994:1065) om ekonomiska villkor för riksdagens ledamöter med den ändringen att bestämmelserna får den lydelse som utskottet föreslår i bilaga 3. Därmed bifaller riksdagen delvis framställning 2009/10:RS1 i denna del.

2. Ersättningslagen i övrigt

Riksdagen antar riksdagsstyrelsens förslag till lag om ändring i lagen (1994:1065) om ekonomiska villkor för riksdagens ledamöter i bilaga 2 (lagförslag 1) i de delar de inte omfattas av det som utskottet föreslagit under punkt 1. Därmed bifaller riksdagen framställning 2009/10:RS1 i denna del.

3. Övriga lagförslag

Riksdagen antar riksdagsstyrelsens förslag i bilaga 2 till

a) lag om ändring i lagen (1994:1065) om ekonomiska villkor för riksdagsledamöter enligt lagförslag 2, med den ändringen att ordet ”detta” ska bytas ut mot ordet ”prisbasbeloppet” och att övergångsbestämmelsens andra mening ska ha följande lydelse: ”Egenlivränta som fastställts före 2010 ska anknytas till prisbasbeloppet för 2010. Om året före det år då egenlivräntan börjar betalas ut är tidigare än 2010 ska egenlivräntan anknytas till prisbasbeloppet för detta tidigare år”,

b) lag om ändring i lagen (1996:304) om arvode m.m. till Sveriges ledamöter av Europaparlamentet enligt lagförslag 3, med den ändringen att ordet ”detta” ska bytas ut mot ordet ”prisbasbeloppet” och att övergångsbestämmelsens andra mening ska ha följande lydelse: ”Egenlivränta som fastställts före 2010 ska anknytas till prisbasbeloppet för 2010. Om året före det år då egenlivräntan börjar betalas ut är tidigare än 2010 ska egenlivräntan anknytas till prisbasbeloppet för detta tidigare år”,

c) lag om upphävande av lagen (1996:304) om arvode m.m. till Sveriges ledamöter av Europaparlamentet enligt lagförslag 4,

d) lag om ändring i lagen (1989:186) om överklagande av administrativa beslut av riksdagsförvaltningen och riksdagens myndigheter enligt lagförslag 5,

e) lag om ändring i lagen (1993:1426) med instruktion för Riksdagens arvodesnämnd enligt lagförslag 6,

f) lag om ändring i lagen (2000:419) med instruktion för riksdagsförvaltningen enligt lagförslag 7.

Därmed bifaller riksdagen delvis framställning 2009/10:RS1 i denna del.

Stockholm den 24 november 2009

På konstitutionsutskottets vägnar

Berit Andnor

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Berit Andnor (s), Per Bill (m), Margareta Cederfelt (m), Andreas Norlén (m), Stefan Tornberg (c), Yilmaz Kerimo (s), Helene Petersson i Stockaryd (s), Björn Leivik (m), Ingvar Svensson (kd), Anna Tenje (m), Marianne Berg (v), Phia Andersson (s), Annie Johansson (c), Mikael Johansson (mp), Sinikka Bohlin (s), Tone Tingsgård (s) och Helena Bargholtz (fp).

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

Frågan om nya regler för riksdagsledamöternas pensioner har varit föremål för flera utredningar under ett antal år. Riksdagsstyrelsen tillsatte 2003 en kommitté med uppdrag att se över och modernisera lagen (1994:1065) om ekonomiska villkor för riksdagens ledamöter, ofta kallad ersättningslagen. Kommittén skulle bl.a. lämna förslag till reviderade bestämmelser om ledamöternas egenpensionsförmåner med utgångspunkt i pensionsavtalet för statligt anställda (PA03). I uppdraget ingick att särskilt analysera om en avgiftsbestämd del borde införas. Utredningen, som antog namnet Översynskommittén, lämnade 2005 i rapporten Ekonomiska villkor för riksdagens ledamöter (2004/05:URF2) förslag på ett nytt pensionssystem för riksdagsledamöter.

Förslaget innebar bl.a. att det för rätt till hel ålderspension inte skulle räcka med 12 uppdragsår, utan det skulle krävas 30 uppdragsår. Åldersgränsen om 50 år för rätt till ålderspension skulle slopas. Egenlivrätten skulle ersättas av ålderspensionsfribrev som beräknas enligt reglerna för ålderspension och värdesäkras med prisbasbeloppet varje år. Förslaget remissbehandlades.

Som ett led i beredningen av ärendet beslutade riksdagsstyrelsen att också utreda förutsättningarna för ett avgiftsbestämt pensionssystem för ledamöterna. Utredarna Ole Settergren och Boguslaw D. Mikula presenterade den 1 augusti 2005 ett förslag i promemorian Nya, enkla och föredömliga riksdagspensioner (dnr 245-3595-04/05). Enligt detta förslag skulle ledamöternas pensioner följa principerna för en avgiftsbestämd, ofonderad ålderspension. Även detta förslag remissbehandlades.

Riksdagsstyrelsen gav dessutom den 14 november 2005 f.d. kanslichefen Siv Helmer i uppdrag att ytterligare utreda förslaget om ett avgiftsbestämt pensionssystem. Siv Helmer konstaterade i juni 2007 att det av skatterättsliga skäl inte var möjligt att införa en avgiftsbestämd pension där riksdagen betalar in individuellt fonderade pensionsavgifter, eftersom riksdagsledamöterna inte är anställda vid riksdagen. En avgiftsbestämd pension måste därför utformas på annat sätt.

Frågan om ledamöternas pensionssystem diskuterades därefter i en beredningsgrupp, Pensionsgruppen, som leddes av talmannen och bestod av företrädare för de olika riksdagspartierna.

Den 26 september 2007 uppdrog riksdagsstyrelsen åt kanslichefen vid socialförsäkringsutskottet Karin Laan att göra en fördjupad studie av de två tidigare presenterade lösningarna. I beslutet angavs att partigrupperna skulle informeras om studiens resultat och att Pensionsgruppen skulle fortsätta sitt arbete.

Sedan företrädare för riksdagspartierna därefter enats om att de förestående förändringarna av pensionssystemet skulle inriktas på att komma till rätta med befintliga brister i systemet uppdrog riksdagsstyrelsen den 19 december 2007 åt Karin Laan att lägga fram förslag till ändringar av ledamöternas pensionssystem som så långt som möjligt undanröjer bristerna i systemet.

De främsta bristerna i det nuvarande systemet anses vara att det är åldersdiskriminerande eftersom yngre ledamöter får en alltför låg pension och inte anpassat till ledamöter och ersättare som har flera skilda tjänstgöringsperioder i riksdagen. Dessutom brukar det anföras att systemet inte är väl samordnat med andra pensionssystem.

Förslaget, som har anpassats till synpunkter från riksdagspartierna, redovisades i Rapport med förslag till ändringar i ledamöternas pensionssystem (dnr 230-1112-07/08). Rapporten har remissbehandlats.

Riksdagsstyrelsens förslag bygger på förslagen i rapporten.

Konstitutionsutskottet har begärt in Lagrådets yttrande över förslaget. Yttrandet presenteras i *bilaga 4*. Utskottet har beaktat Lagrådets synpunkter och föreslår i *bilaga 3* justeringar i enlighet med dessa.

Framställningens huvudsakliga innehåll

I framställningen föreslås ändrade regler för riksdagsledamöternas pensionssystem, främst genom ändringar i lagen (1994:1065) om ekonomiska villkor för riksdagsledamöterna. Ändringarna innebär att riksdagsledamöternas pensionsförmåner ska beräknas på samma sätt oberoende av den enskilda ledamotens ålder och att all uppdragstid ska ge rätt till pension. Möjligheten att tjäna in en hel ålderspension på tolv år avskaffas, liksom den särskilda talmanspensionen. Dessutom föreslås vissa ändrade regler för riksdagsledamöternas sjukpension och efterlevandeförmåner.

Utskottets överväganden

Utskottets förslag i korthet

Utskottet, som har beaktat Lagrådets synpunkter, föreslår att riksdagen antar riksdagsstyrelsens förslag om ändrade regler för riksdagsledamöternas ålderspension, sjukpension och efterlevandeförmåner, med de ändringar som följer av utskottets lagförslag i bilaga 3, och om upphävande av den s.k. företrädarlagen.

Framställningen

Nya bestämmelser om ålderspension

Intjänande av ålderspension

Riksdagsstyrelsen har ansett att det är nödvändigt att ändra riksdagsledamöternas pensionssystem, till stor del på grund av att pensionsförmånerna för yngre ledamöter i dagens system har ansetts vara orimligt låga. I dagens system har en ledamot som vid avgången fyllt 50 år och som tjänstgjort i riksdagen under sex hela år rätt till ålderspension fr.o.m. den månad då han eller hon fyller 65 år eller den senare tidpunkt då uppdraget upphör. Pensionen beräknas på det pensionsgrundande arvode under en femårsperiod närmast före avgångsåret. Pensionsgrundande arvode är ledamotsarvode och vissa tilläggsarvoden.

Framställningens förslag bygger på utgångspunkten att förtroendeuppdraget är detsamma oberoende av ledamotens ålder och sammanlagda uppdragstid och att pensionsförmånerna därför bör beräknas på samma sätt oavsett ledamotens ålder. Pensionssystemet bör också enligt riksdagsstyrelsen fungera så att personer kan gå ”in och ut ur politiken” utan att förlora i pensionshänseende och vara så neutralt som möjligt i förhållande till om en ledamot ska kandidera för en ny period respektive åta sig tilläggsuppdrag eller inte. Enligt förslaget är därför alla arvoden lika mycket värda i pensionshänseende, oavsett när under uppdragsperioden de erhållits.

Det är enligt riksdagsstyrelsen en fördel om riksdagsledamöternas pensionssystem liknar de övriga tjänstepensionssystem som är vanliga på arbetsmarknaden. Dessa tjänstepensioner går alltmer mot avgiftsbestämda förmåner med individuellt fonderade medel. Eftersom ledamöterna inte är anställda vid riksdagen har det dock inte ansetts möjligt att införa ett individuellt fonderat pensionssystem för riksdagsledamöter som innebär att pensionsförmånerna ska inkomstbeskattas först vid uttaget av pensionen. Riksdagsstyrelsen föreslår därför i stället att ledamöternas pensionsförmåner åtminstone tills vidare ska vara förmånsbestämda.

Riktmärket för pensionsnivån utgörs av den pension som en statstjänsteman beräknas få om han eller hon arbetar hos en statlig arbetsgivare från 23 års ålder och stannar där till 65 år, hela tiden med en lön som motsvarar ledamotsarvodet. Som riksdagsstyrelsen konstaterar är det inte realistiskt att en tjänsteman har en sådan lönenivå redan från 23 års ålder. Jämförelsen ska dock endast tjäna som underlag för värdering av hur mycket ett års intjänande på en jämförbar lönenivå motsvarar i pensionsnivå. För att i viss mån kompensera för att ledamotsuppdraget kan medföra att löneutvecklingen i det tidigare förvärsarbetet under tiden stannar upp, vilket får effekter på det fortsatta pensionsintjänandet vid en framtida återgång till yrkeslivet, innebär förslaget att riksdagsledamotens intjänande av den nämnda pensionsnivån ska kunna göras på 30 år (i stället som i jämförelsefallet på 42 år). Om en ledamot har tjänstgjort mer än 30 år räknas pensionen på de senaste 30 åren.

Styrelsen föreslår vidare att ledamöternas pensionsrätter räknas om med förändringen av det inkomstindex som används i det allmänna pensionssystemet.

Utöver det faktiska ledamotsarvodet ska sådana tilläggsarvoden som betalas ut av riksdagsförvaltningen vara pensionsgrundande. Sådana pensionsgrundande tilläggsarvoden är arvode för en riksdagsledamots uppdrag i riksdagsstyrelsen, Nordiska rådets svenska delegation, Riksdagens överklagandenämnd och EU-nämnden.

Förslaget innebär att en ledamot får pensionsrätt för utbetalt ledamotsarvode och vissa tilläggsarvoden med 0,72 % för inkomster som, omräknat till helår, inte överstiger 7,5 inkomstbasbelopp och 2,40 % för inkomstdeklaration över denna nivå, dock högst 30 inkomstbasbelopp.

Uttag av ålderspension

Styrelsen anser att reglerna för uttag av ålderspension ska vara så flexibla som möjligt. Den som önskar ska enligt förslaget kunna ta ut sin pension redan vid 61 års ålder. För pension som tas ut före 65 års ålder minskas pensionsbeloppet i relation till hur lång tid som återstår till 65-årsdagen. Minskningen – 0,5 % per antal månader som när pensionen börjar tas ut återstår till 65 år – motsvarar den minskning som används vid förtida uttag av tilläggspension i det allmänna pensionssystemet. Styrelsen bedömer att de nuvarande möjligheterna till inkomstgaranti innebär att inte så många kommer att utnyttja rätten till förtida uttag av ålderspensionen. Den som tar ut sin ålderspension i förtid måste nämligen avstå från inkomstgarantin.

Pensionsrätten ska enligt förslaget kunna tjänas in utan övre åldersgräns och således även efter 65 års ålder.

Intjänade pensionsrätter ska räknas om med förändringen av inkomstindex fram till pensioneringen. Det inledande pensionsbeloppet för år utgörs av de indexerade pensionsrätterna med tillägg av en framtida årlig inkomstillväxt av 1,6 %. Pensionsbeloppet räknas därefter årligen om med föränd-

ringen av inkomstindex utöver 1,6 procentenheter. Om balansindex har fastställts används det i stället för inkomstindex vid omräkning av pensionsbeloppet.

Talmanspensionen

Riksdagsstyrelsen konstaterar att den statliga chefs pensionen har slopats, vilket innebär att chefstjänstemän, liksom statsråden, får i huvudsak samma ålderspensionsförmåner som övriga statstjänstemän. Det är därför enligt styrelsen rimligt att även talmannen omfattas av samma pensionsbestämmelser som övriga riksdagsledamöter. Den särskilda talmanspensionen föreslås därför bli avskaffad. Pensionsförmåner som tjänas in under talmans tiden ska enligt framställningen vara en integrerad del av pensionssystemet för ledamöter. Det ger ett neutralt pensionssystem även i förhållande till när under uppdragstiden som talmansuppdraget innehas.

Övergångsbestämmelser

De nya reglerna föreslås träda i kraft den 1 januari 2010 och omfatta alla ledamöter som då tjänstgör eller som senare kommer att tjänstgöra i riksdagen. De nya intjänanderegler ska därmed tillämpas på all tjänstgöring som sker efter ikraftträdandet. För dem som tjänstgör både före och efter ikraftträdandet ska det tidigare intjänandet räknas om till det nya systemet, som en klumpsumma med viss schablonisering, för all tidigare tid.

Den retroaktiva pensionsrätten för tilläggsarvoden begränsas till sådana arvoden som betalats ut under perioden 2001–2009. Detta beror på att uppgifter om tilläggsarvoden som betalats ut av riksdagsförvaltningen före 2001 inte längre finns elektroniskt lagrade. Riksdagsstyrelsen uppskattar dock att de som berörs av denna tidsgräns och som alltså haft tilläggsarvoden före 2001 förmodligen också omfattas av den s.k. skyddsregeln som berörs nedan, och därför ändå som lägst får pension enligt dagens regler med tolv års intjänande för hel förmån.

Den retroaktiva pensionsrätten för tjänstgöringstid före 2010 gäller även för den som inte tjänstgör vid ikraftträdandet men som återvänder till riksdagen i framtiden.

För att den som redan omfattas av dagens pensionssystem inte ska riskera att redan fullgjord tjänstgöring leder till försämrade pensionsförmåner, föreslås en skyddsregel. Skyddsregeln konstrueras som ett tilläggsbelopp till pensionen och innebär att beloppet beräknas som om det nuvarande pensionssystemet hade fortsatt att gälla till valet 2014. För att omfattas av rätten till tilläggsbelopp ska ledamoten när han eller hon avgår ha fyllt 50 år och fullgjort minst sex hela år i riksdagen. Den som avgår vid valet 2010 ska således ha fyllt 50 år senast vid avgången, dvs. senast vid utgången av riksmötet 2009/10, och då fullgjort minst sex år i riksdagen. En ledamot som avgår exempelvis 2018, måste ha fyllt 50 år och fullgjort minst sex år i riksdagen senast vid utgången av riksmötet 2013/14 för att ha rätt till tilläggsbeloppet. Det uppställs däremot inget krav på att

ledamoten ska ha avgått 2014, bara att han eller hon då uppfyllt ålders- och tidskraven. Tjänstgöringstid efter 2014 får således inte tillgodoräknas ledamoten vid beräkningen av om kraven för tilläggsbeloppet är uppfyllda. Tjänstgöringstid efter 2014 får inte heller räknas in i antalet hela år som jämförelsebeloppet ska beräknas på.

Tilläggsbeloppet motsvarar skillnaden mellan vad ålderspensionen enligt nuvarande ordning skulle ha varit det aktuella utbetalningsåret och pensionen enligt de föreslagna nya reglerna vid samma tillfälle.

Skyddsregeln tillämpas även på den som återkommer till riksdagen efter ikraftträdandet. Den som är nyvald i riksdagen hösten 2010 kommer däremot inte att få något tilläggsbelopp enligt denna skyddsregel.

Nya bestämmelser om sjukpension

Riksdagsstyrelsen föreslår att en särskild ersättning liksom i dag ska betalas ut till en ledamot som får hel sjukersättning eller hel aktivitetsersättning. Sådan ersättning bör enligt styrelsen även fortsättningsvis kallas sjukpension, vilket också är den term som används i PA03.

Styrelsen föreslår en förändring som innebär att det inte längre ska uppställas ett formellt krav på att ledamoten ska avgå från uppdraget på grund av sjukdomen. En ledamot som får hel sjukersättning men har kvar sitt uppdrag får ändå helt sjukavdrag på ledamotsarvodet och bör enligt förslaget omfattas av rätten till sjukpension. Däremot ska det krävas att arbetsförmågan inträffar under uppdragstiden. En ledamot som redan före uppdragstiden hade en helt eller i det närmaste helt nedsatt arbetsförmåga ska därmed inte ha rätt till sjukpension från riksdagen.

Sjukpensionen ska kunna betalas ut endast så länge personen har rätt till sjuk- eller aktivitetsersättning från Försäkringskassan. Den som har sjukpension ska vara skyldig att anmäla till riksdagsförvaltningen om rätten till sjuk- eller aktivitetsersättning upphör eller om en hel förmån förändras till partiell sådan.

Under de fem första åren ska sjukpensionen enligt förslaget grundas på ledamotsarvodet och de eventuella tilläggsarvoden som ledamoten hade när arbetsförmågan blev helt nedsatt. Efter de fem första åren ska sjukpensionen, på samma sätt som gäller för inkomstgarantin, grundas på ledamotsarvodet men inte på tilläggsarvoden.

Förslaget innebär att procentsatserna för beräkning av sjukpension ska vara desamma som för statsanställda och att sjukpensionen ska följa förändringen av prisbasbeloppet, också det på samma sätt som för statsanställda. Sjukpension enligt de föreslagna reglerna ska beräknas även på talmansarvodet.

De nya reglerna föreslås gälla endast för den som tjänstgör och helt förlorar arbetsförmågan vid ikraftträdandet eller därefter. För den som vid ikraftträdandet redan har beviljats sjukpension ska de gamla reglerna fortsätta att gälla.

Nya bestämmelser om efterlevandeförmåner

Efterlevandepension

Efterlevande till ledamöter som avlidit under uppdragstiden bör enligt framställningen liksom enligt nuvarande regler omfattas av efterlevandepensionsförmåner. Efterlevande till ersättare ska också omfattas, oavsett längden på förordnandet, om dödsfallet inträffar under tjänstgöringstiden. Dessutom ska efterlevande till den som har sjukpension enligt ersättningslagen omfattas.

Även efterlevande till en f.d. ledamot som avlider sedan han eller hon börjat ta ut ålderspension över en viss nivå ska kunna få efterlevandepension. Nivån bestäms till 1,5 inkomstbasbelopp per år (för närvarande 76 350 kr). Om ledamoten börjat ta ut ålderspensionen före 65 års ålder ska efterlevandepensionen grundas på den reducerade pensionsnivån. Efterlevandepension ska också omfatta efterlevande till en avgången ledamot som fyllt 65 år men skjutit upp sitt uttag av ålderspensionen.

Rätt till efterlevandepension bör däremot enligt förslaget inte längre finnas för tiden från en ledamots avgång till dess han eller hon börjar ta ut sin ålderspension. Det efterlevandeskydd som finns i inkomstgarantin bör i stället utsträckas till att omfatta även ledamöter som har rätt till varaktig inkomstgaranti. Detta förslag behandlas nedan.

Förmånskretsen för efterlevandepension ska omfatta make och barn under 20 år. Med make jämställs, liksom nu, vissa sambor. Med arvsberättigat barn jämställs barn som har mottagits i adoptionssyfte.

Om en ledamot avlider under tjänstgöringstiden ska enligt förslaget efterlevandepension till make eller motsvarande betalas ut under sex år, vilket innebär ett års förlängning jämfört med nuvarande regler. Efterlevandepension till barn ska utges t.o.m. den månad barnet fyller 20 år. När det gäller ledamöter som avlider under tjänstgöringstiden är tidsgränser och nivåer för efterlevandepensioner anpassade till vad som gäller för statstjänstemän enligt PA03.

Förslaget innebär också att efterlevandepensionen till make eller motsvarande, till skillnad från vad som gäller i dag, inte ska upphöra om maken gifter om sig. Även detta är i enlighet med vad som gäller enligt PA03.

Om det inte finns någon pensionsberättigad make eller motsvarande får barnen även dela på de belopp som annars skulle ha betalats till en make.

Den kompletterande efterlevandepensionen ska enligt förslaget inte finnas kvar annat än övergångsvis. Den betalas då ut till en efterlevande make fr.o.m. det sjunde året efter dödsfallet. Den kompletterande efterlevandepensionen upphör dock om maken gifter om sig.

Efterlevandeskydd i inkomstgarantin

Det nuvarande efterlevandeskyddet i inkomstgarantin omfattar barn till ledamöter som lämnar riksdagen efter minst sex hela år men inte har rätt till ålderspension. Efterlevandeskyddet gäller vid dödsfall som inträffar under tiden för inkomstgarantin.

Styrelsen föreslår i framställningen att detta efterlevandeskydd utsträcks till att omfatta också barn till f.d. ledamöter som vid avgången uppnått 50 års ålder och varit ledamot under minst sex år. Make ska liksom i dag kunna beviljas förmånen endast om det finns särskilda skäl. Efterlevandeskyddet i inkomstgarantin höjs från ett halvt till ett helt prisbasbelopp per förmånsberättigad (42 800 kr i 2009 års värde). Vidare bör beloppet betalas ut till dess barnet fyller 20 år. Till berättigad make betalas beloppet dock fortfarande ut under högst fem år.

Övergångsbestämmelser

De nya bestämmelserna ska enligt förslaget tillämpas på alla ledamöter som tjänstgör vid ikraftträdandet eller därefter. Det medför att gamla bestämmelser tillämpas på förmåner efter den som avlidit före ikraftträdandet samt på den som avgått före ikraftträdandet och inte återkommit i tjänst därefter.

Företrädarlagen

I företrädarlagen har fr.o.m. den 14 juli 2009 gjorts betydande ändringar för att anpassa lagen till Europaparlamentets nya ledamotsstadga och till möjligheten för omvalda ledamöter att vid stadgans ikraftträdande genom ett särskilt förfarande välja att stå kvar i det nationella systemet.

Eftersom ingen av de omvalda svenska ledamöterna inom föreskriven tid har anmält till Europaparlamentets talman att han eller hon vill stå kvar i det nationella systemet bör företrädarlagen enligt riksdagsstyrelsen upphöra att gälla. Den ska dock fortfarande tillämpas på egenpension och efterlevandepension som intjänats för tid före ikraftträdandet och inte avser personer som fullgör tid i riksdagen efter utgången av 2009. Företrädarlagen ska också tillämpas övergångsvis på inkomstgaranti, och därtill knutet efterlevandeskydd, som hänför sig till tid i Europaparlamentet och riksdagen som fullgjorts före upphörandet.

Utskottets ställningstagande

De föreslagna reglerna innebär att all uppdragstid, oberoende av ledamotens ålder och sammanlagda tid i riksdagen, blir lika mycket värd i pensionshänseende. De underlättar också för förtroendevalda att "gå in i och ut ur politiken". Utskottet ser detta som värdefullt. Utskottet ser det också som demokratiskt värdefullt att förtroendevaldas överväganden om att exempelvis kandidera, avgå eller åta sig tilläggsuppdrag inte riskerar att

påverkas av pensionsbestämmelserna. Utskottet ställer sig därför bakom riksdagsstyrelsens förslag och föreslår att riksdagen antar riksdagsstyrelsens lagförslag, med de redaktionella ändringar utskottet föreslår med anledning av Lagrådets synpunkter.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Framställningen

Framställning 2009/10:RS1 Riksdagsledamöternas pensionssystem:

Riksdagen antar riksdagsstyrelsens förslag till

1. lag om ändring i lagen (1994:1065) om ekonomiska villkor för riksdagens ledamöter (lagförslag 2.1),
2. lag om ändring i lagen (1994:1065) om ekonomiska villkor för riksdagens ledamöter (lagförslag 2.2),
3. lag om ändring i lagen (1996:304) om arvode m.m. till Sveriges ledamöter av Europaparlamentet (lagförslag 2.3),
4. lag om upphävande av lagen (1996:304) om arvode m.m. till Sveriges ledamöter av Europaparlamentet (lagförslag 2.4),
5. lag om ändring i lagen (1989:186) om överklagande av administrativa beslut av riksdagsförvaltningen och riksdagens myndigheter (lagförslag 2.5),
6. lag om ändring i lagen (1993:1426) med instruktion för Riksdagens arvodesnämnd (lagförslag 2.6),
7. lag om ändring i lagen (2000:419) med instruktion för riksdagsförvaltningen (lagförslag 2.7).

BILAGA 2

Riksdagsstyrelsens lagförslag

1 Förslag till lag om ändring i lagen (1994:1065) om ekonomiska villkor för riksdagens ledamöter

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1994:1065) om ekonomiska villkor för riksdagens ledamöter¹

dels att 2 kap. 3, 4, 6 och 8–10 §§, 7 och 8 kap., 9 kap. 3 och 4 §§, 10–12 och 14 kap. ska upphöra att gälla,

dels att 2 kap. 7 §, 9 kap. 1, 2, 5 och 6 §§ och 13 kap. 2, 5, 10 och 17–21 §§ ska ha följande lydelse,

dels att det i lagen ska införas två nya kapitel, 8 och 11 kap., fyra nya paragrafer, 1 kap. 6 § och 9 kap. 7–9 §§, samt närmast före 9 kap. 1, 5, 8 och 9 §§ nya rubriker av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 kap.

6 §

I denna lag avses med

1. prisbasbelopp: prisbasbeloppet enligt 1 kap. 6 § lagen (1962:381) om allmän försäkring,

¹ Senaste lydelse av
2 kap. 3 § 2000:432
2 kap. 6 § 1997:1067
2 kap. 8 § 1997:1067
2 kap. 9 § 1997:1067
2 kap. 10 § 1997:1067
7 kap. 1 § 2009:679
7 kap. 3 § 1997:1067
7 kap. 5 § 1996:305
7 kap. 6 § 1996:305
8 kap. 1 § 1996:305
8 kap. 3 § 1996:305
8 kap. 4 § 1997:1067
9 kap. 3 § 1996:305
9 kap. 4 § 1996:305
10 kap. 1 § 1996:305
10 kap. 3 § 1997:1067
11 kap. 1 § 2009:679
11 kap. 3 § 2001:1000
12 kap. 1 § 2009:679
12 kap. 4 § 1996:305
12 kap. 5 § 1997:1067
14 kap. 1 § 1997:1067
14 kap. 2 § 1997:1067
14 kap. 4 § 2006:998.

2. förhöjt prisbasbelopp: det förhöjda prisbasbeloppet enligt 1 kap. 6 § lagen om allmän försäkring,

3. inkomstbasbelopp: inkomstbasbeloppet enligt 1 kap. 6 § lagen (1998:674) om inkomstgrundad ålderspension,

4. inkomstindex: inkomstindex enligt 1 kap. 5 § lagen om inkomstgrundad ålderspension, och

5. balansindex: balansindex enligt 1 kap. 5 c § lagen om inkomstgrundad ålderspension.

2 kap.

7 §

Övriga bestämmelser i denna lag gäller, där annat inte följer av 1–6 §§ eller framgår av sammanhanget, även talmannen.

Övriga bestämmelser i denna lag gäller, där annat inte följer av 1 och 5 §§ eller framgår av sammanhanget, även talmannen.

8 kap. Ålderspension

Rätt till ålderspension

1 §

En ledamot som tillgodoräknas pensionsrätt enligt bestämmelserna i detta kapitel har rätt till ålderspension.

Pensionsrätt

2 §

Pensionsrätt tillgodoräknas en ledamot för varje månad som han eller hon har fått arvode som avses i 4 § eller sjukpension enligt denna lag. Pensionsrätt för tid före 2010 tillgodoräknas dock enligt vad som anges i 5 §.

3 §

Pensionsrätten för en månad utgör 0,72 procent av den del av underlaget enligt andra och tredje styckena som inte överstiger 0,625 inkomstbasbelopp och 2,40 procent av den del av underlaget som överstiger 0,625 men inte 2,5 inkomstbasbelopp.

Underlaget för pensionsrätten utgörs av sådant arvode som avses i

4 § som har betalats under månaden med tillägg för avdrag som gjorts enligt 3 kap. 4 §.

Om ledamoten under månaden har fått sjukpension, och inte haft rätt till arvode som avses i 4 §, utgörs underlaget för pensionsrätten i stället av arvode som ligger till grund för sjukpensionen, omräknat med förändringen av inkomstindex mellan det år arvodet avser och det år pensionsrätten avser.

4 §

Arvode som ligger till grund för pensionsrätt är

- 1. talmansarvode enligt 2 kap. 1 §,*
- 2. ledamotsarvode enligt 3 kap. 1 §,*
- 3. tilläggsarvode enligt 3 kap. 2 §,*

och

4. arvode enligt 1 § 2, 4, 5 och 8 lagen (1989:185) om arvoden m.m. för uppdrag inom riksdagen, dess myndigheter och organ.

5 §

Pensionsrätt för tid före 2010 utgör

1. för tid som talman 2 520 kronor, multiplicerat med det antal dagar före 2010 som talmansuppdraget har fullgjorts, delat med 30,4,

2. för tid som ledamot 773 kronor, multiplicerat med det antal dagar före 2010 som ledamotsuppdraget har fullgjorts, delat med 30,4, och

3. 2,40 procent av tilläggsarvode enligt 3 kap. 2 §, arvode enligt 1 § 1–4 och 8 lagen (1989:185) om arvoden m.m. för uppdrag inom riksdagen, dess myndigheter och organ som utbetalats under åren 2001–2009 och arvode enligt 1 § 3 nämnda lag i dess lydelse före den 1 juli 2003 för uppdrag i Riksdagens revisorer under tiden 2001–juni 2003.

Med tid som ledamot jämföras tid med sjukpension, dock att sjukpension som grundar sig på talmans-

arvode jämställs med tid som talman.

Med tid som ledamot jämställs tid som ledamot av Europaparlamentet före den 14 juli 2009.

Pensionsrätt enligt denna paragraf tillgodoräknas inte om ledamoten har rätt till egenpension enligt lagen (1988:589) om ersättning m.m. till riksdagens ledamöter eller motsvarande äldre lagstiftning.

Pensionsrätt tillgodoräknas inte för tid som tillgodoräknas ledamoten som pensionsgrundande enligt artikel 28 Europaparlamentets beslut nr 684/2005/EG, Euratom av den 28 september 2005 om antagande av Europaparlamentets ledamotsstadga.

Ålderspensionens storlek

6 §

Ålderspension utgör för år summan av de pensionsrätter som tillgodoräknas multiplicerat med 1,19. Varje pensionsrätt räknas därvid om med förändringen av inkomstindex mellan det år pensionsrätten avser och det år ålderspensionen börjar betalas ut. Pensionsrätt enligt 5 § anses vid omräkningen avse 2009. Om balansindex har fastställts för det år ålderspensionen börjar betalas ut ska beräkningen i stället göras med hänsyn till detta index.

Om pensionsrätt tillgodoräknas för fler än 360 månader grundas ålderspensionen endast på pensionsrätterna för de senaste 360 månaderna. Pensionsrätt som tillgodoräknas enligt 5 § anses därvid avse det antal månader som motsvarar antalet tjänstgöringsdagar enligt 5 § första stycket 1 och 2 delat med 30,4.

7 §

Om ålderspensionen börjar tas ut före den månad ledamoten fyller 65 år minskas pensionen med 0,5 procent för varje månad som återstår till den månad då han eller hon fyller 65 år.

Om uppehåll görs i utbetalningen

före den månad ledamoten fyller 65 år ska ålderspensionen, när den åter utges, minskas med 0,5 procent för varje månad som den tidigare har tagits ut och som vid den fortsatta utbetalningen återstår till den månad då ledamoten fyller 65 år. Till den del ålderspensionen grundas på pensionsrätt för tid efter det tidigare uttaget ska minskningen inte avse det antal månader som ålderspensionen tidigare tagits ut.

8 §

Ålderspensionen räknas varje år om med hänsyn till förändringen av inkomstindex för föregående år och det år pensionsutbetalningen avser dividerat med talet 1,016. För år då balansindex fastställts ska beräkningen i stället göras med hänsyn till detta index.

Tilläggsbelopp

9 §

En ledamot som vid sin avgång, dock senast vid utgången av riksmötet 2013/14, har fyllt 50 år och fullgjort minst sex hela år i riksdagen har rätt till ett tilläggsbelopp till ålderspensionen enligt vad som anges i denna paragraf. För den som varit talman finns avvikande bestämmelser i 11 §.

Tilläggsbeloppet utgör skillnaden mellan jämförelsebeloppet enligt 10 § och ålderspensionen för samma år. Om ålderspensionen har tagits ut före den månad ledamoten fyller 65 år bortses från den minskning som detta föranleder.

I antalet fullgjorda hela år i riksdagen inräknas tid som ledamot av Europaparlamentet före den 14 juli 2009. I antalet fullgjorda hela år i riksdagen inräknas också tid då en ledamot varit statsråd om statsrådstiden påbörjats före 2003 och inte gett rätt till statsrådspension.

Tilläggsbelopp utges inte för tid före den månad ledamoten fyller 65

år.

Tilläggsbelopp betalas inte till en ledamot som har rätt till egenpension enligt lagen (1988:589) om ersättning m.m. till riksdagens ledamöter eller motsvarande äldre lagstiftning.

10 §

Jämförelsebeloppet beräknas som antalet fullgjorda hela år, högst tolv, i riksdagen, senast vid utgången av riksmötet 2013/14, delat med talet tolv och multiplicerat med

1. 11,5 procent av den del av underlaget enligt andra stycket som inte överstiger 7,5 förhöjda prisbasbelopp,

2. 65 procent av den del av underlaget som överstiger 7,5 men inte 20 förhöjda prisbasbelopp, samt

3. 32,5 procent av den del av underlaget som överstiger 20 men inte 30 förhöjda prisbasbelopp.

Underlaget för beräkningen av jämförelsebeloppet utgörs av medeltalet av de arvoden enligt tredje stycket som en ledamot haft under fem kalenderår närmast före avgångsåret. Arvodena för de fyra första kalenderåren räknas därvid om till nivån för det sista kalenderåret före avgångsåret med hjälp av prisbasbeloppet. Kan en ledamot inte tillgodoräknas arvoden för fem kalenderår, utgörs underlaget av medeltalet av beloppen för de hela kalenderår som kan tillgodoräknas. Kan endast ett helt kalenderår tillgodoräknas, utgörs underlaget av arvodet för det året. Kan inte helt kalenderår tillgodoräknas, utgörs underlaget av det genomsnittliga arvodet för de hela kalendermånader som kan tillgodoräknas multiplicerat med tolv.

Arvode som avses i andra stycket är

1. talmansarvode enligt 2 kap. 1 §,

2. ledamotsarvode enligt 3 kap.

1 §,

3. tilläggsarvode enligt 3 kap. 2 §,

4. arvode enligt 1 § 1–4 och 8 lagen (1989:185) om arvoden m.m. för uppdrag inom riksdagen, dess myndigheter och organ,

5. arvode enligt 2 kap. 2 § den upphävda lagen (1996:304) om arvode m.m. till Sveriges ledamöter av Europaparlamentet, och

6. arvode till statsråd om statsrådstitid inräknas enligt fjärde stycket.

I antalet fullgjorda hela år i riksdagen inräknas tid som ledamot av Europaparlamentet före den 14 juli 2009. I antalet fullgjorda hela år i riksdagen inräknas också tid då en ledamot varit statsråd om statsrådstitiden påbörjats före 2003 och inte gett rätt till statsrådspension.

Jämförelsebeloppet anknyts till prisbasbeloppet för året före avgångsåret och räknas om vid förändring av detta.

11 §

Vid beräkning av tilläggsbelopp enligt 10 § för den som varit talman före 2010 ska jämförelsebeloppet, om det blir högre än enligt 10 §, utgöras av det belopp som han eller hon skulle ha fått i talmanspension från och med den månad då han eller hon fyller 65 år enligt de bestämmelser om talmanspension som gällde vid utgången av 2009.

Uttag av ålderspension

12 §

Ålderspension betalas tidigast från och med den månad ledamoten fyller 61 år och längst till och med den månad ledamoten avlider.

Ålderspension betalas inte ut samtidigt med talmansarvode eller ledamotsarvode. Ålderspension betalas inte heller ut samtidigt med arvode eller övergångsersättning enligt Europaparlamentets beslut nr 684/2005/EG, Euratom av den 28 september 2005 om antagande av Europaparlamentets ledamotsstadga.

Ålderspension understigande

0,025 inkomstbasbelopp för år betalas inte ut.

Ansökan

13§

Den som vill ha ålderspension ska ansöka om det hos riksdagsförvaltningen.

Ålderspension betalas tidigast från och med den månad ansökan kommer in till riksdagsförvaltningen.

9 kap.

Rätt till sjukpension

1 §²

Rätt till sjukpension föreligger för en ledamot som frånträder sitt uppdrag och får hel sjukersättning eller hel aktivitetsersättning enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring.

En ledamot har rätt till sjukpension för tid då han eller hon får hel sjukersättning eller hel aktivitetsersättning enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring. Arbetsförmågan ska på grund av sjukdom eller annan nedsättning av den fysiska eller psykiska prestationsförmågan ha blivit helt eller i det närmaste helt nedsatt under uppdragstiden och oavbrutet vara nedsatt i sådan omfattning till dess han eller hon får hel sjukersättning eller hel aktivitetsersättning.

2 §

Sjukpension betalas till och med månaden före den månad ledamoten fyller 65 år eller, om ledamoten avlider dessförinnan, till och med den månad dödsfallet inträffar. Från och med den månad ledamoten fyller 65 år betalas ålderspension beräknad med samma tidsfaktor som för sjukpensionen.

Sjukpension betalas längst till och med månaden före den månad ledamoten fyller 65 år eller, om ledamoten avlider dessförinnan, till och med den månad dödsfallet inträffar.

Sjukpensionens storlek

5 §³

Sjukpension utgör tidsfaktorn multiplicerad med

1. 21 procent av den del av under-

Sjukpension utgör

1. 15 procent av den del av under-

² Senaste lydelse 2002:202.

³ Senaste lydelse 1997:1067.

laget för egenpensionsförmånerna som inte överstiger 7,5 basbelopp enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring,

2. 81 procent av den del av underlaget som överstiger 7,5 men inte 20 basbelopp samt

3. 40,5 procent av den del av underlaget som överstiger 20 men inte 30 basbelopp.

laget enligt andra stycket som inte överstiger 7,5 prisbasbelopp,

2. 75 procent av den del av underlaget som överstiger 7,5 men inte 20 prisbasbelopp, samt

3. 37,5 procent av den del av underlaget som överstiger 20 men inte 30 prisbasbelopp.

Underlaget för sjukpensionen utgörs av de arvoden som avses i 8 kap. 4 § för den månad arbetsförmågan blev helt eller i det närmaste helt nedsatt, multiplicerat med tolv, dock att underlaget efter de fem första åren endast utgörs av arvode som avses i 8 kap. 4 § 1 och 2.

6 §⁴

Sjukpension skall på ett underlag för egenpensionsförmåner upp till 7,5 basbelopp enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring minskas med sådan ersättning enligt lagen (1976:380) om arbetsskadeförsäkring som avser samma inkomstbortfall. *Betalas ej hel sjukpension, minskas avdraget i motsvarande mån.*

Sjukpension ska på ett underlag upp till 7,5 prisbasbelopp minskas med sådan ersättning enligt lagen (1976:380) om arbetsskadeförsäkring som avser samma inkomstbortfall.

7 §

Sjukpensionen anknyts till prisbasbeloppet för det år arbetsförmågan blev helt eller i det närmaste helt nedsatt och räknas om vid förändring av detta.

Ansökan

8 §

Den som vill ha sjukpension ska ansöka om det hos riksdagsförvaltningen.

Sjukpension kan inte betalas för längre tid tillbaka än sex månader före ansökningsmånaden.

⁴ Senaste lydelse 2001:1000.

Anmälningsskyldighet och återkrav**9 §**

Den som får sjukpension är skyldig att senast inom en månad från Försäkringskassans beslut anmäla till riksdagsförvaltningen att sjukersättningen eller aktivitetsersättningen upphör eller att hel sådan förmån minskas till partiell förmån.

Har sjukpension felaktigt betalats ut på grund av att anmälningsskyldigheten inte fullgjorts ska pensionstagaren betala tillbaka det felaktigt utbetalda beloppet. Om det finns särskilda skäl får återkravet efterges helt eller delvis.

På det återkrävda beloppet tas ränta ut efter den räntesats som anges i räntelagen (1975:635) från den dag då uppgifterna senast skulle ha lämnats. Om det finns särskilda skäl får kravet på ränta efterges helt eller delvis.

11 kap. Efterlevandepension**Rätt till efterlevandepension****1 §**

Efterlevandepension betalas efter den som vid sin död

1. var ledamot av riksdagen,
2. fick sjukpension enligt denna lag, eller
3. fick ålderspension enligt denna lag som för år överstiger 1,5 inkomstbasbelopp.

Med den som avses i första stycket 3 jämställs den som fyllt 65 år och hade haft rätt till ålderspension överstigande 1,5 inkomstbasbelopp för år om pensionen hade börjat tas ut.

2 §

Efterlevandepension betalas till efterlevande make som stadigvarande sammanbodde med ledamoten vid dennes död. Med efterlevande make jämställs den som, utan att vara gift, stadigvarande sammanbodde med en

ogift ledamot vid dennes död och som tidigare varit gift med eller har eller har haft eller vid dödsfallet väntade barn med den avlidne.

Efterlevandepension betalas till arvsberättigat barn som inte har fyllt 20 år. Med arvsberättigat barn jämställs barn som har mottagits i adaptionssyfte.

Utbetalningstid

3 §

Efterlevandepension till make betalas under sex år från och med månaden efter dödsfallet och därefter enligt vad som anges i andra stycket. Efterlevandepension till barn betalas till och med den månad barnet fyller 20 år.

Utöver efterlevandepension enligt första stycket betalas sådan pension till make från och med det sjunde året efter den månad dödsfallet ägde rum om den avlidne var född 1959 eller tidigare och före 2010 hade fullgjort minst sex hela år i riksdagen. Äktenskapet eller samboförhållandet ska ha ingåtts senast den 31 december 2009 och senast den dag ledamoten fyllde 60 år. Efterlevandepension enligt detta stycke betalas längst till dess den efterlevande maken ingår äktenskap.

Efterlevandepension betalas längst till och med den månad då den berättigade avlider.

I antalet fullgjorda hela år i riksdagen inräknas tid som ledamot av Europaparlamentet före den 14 juli 2009.

Efterlevandepensionens storlek***4 §***

Efterlevandepension efter den som avses i 1 § första stycket 1 betalas under tid som avses i 3 § första stycket enligt vad som anges i denna paragraf.

Efterlevandepension till make betalas för år med

1. ett belopp som motsvarar 1,2 prisbasbelopp, och

2. 45 procent av underlaget enligt femte stycket till den del det överstiger 7,5 men inte 20 inkomstbasbelopp under det första året och 30 procent av denna del av underlaget under de följande fem åren, samt

3. 22,5 procent av underlaget enligt femte stycket till den del det överstiger 20 men inte 30 inkomstbasbelopp under det första året och 15 procent av denna del av underlaget under de följande fem åren.

Efterlevandepension till barn betalas för år med

1. 10 procent av underlaget enligt femte stycket till den del det inte överstiger 7,5 inkomstbasbelopp,

2. 25 procent av underlaget enligt femte stycket till den del det överstiger 7,5 men inte 20 inkomstbasbelopp, samt

3. 23,5 procent av underlaget enligt femte stycket till den del det överstiger 20 men inte 30 inkomstbasbelopp.

Om det inte finns någon efterlevande make tillfaller belopp enligt andra stycket de barn som har rätt till efterlevandepension enligt tredje stycket. Belopp som är gemensamt för flera barn delas lika mellan dem.

Underlaget för efterlevandepensionen utgörs av arvode som avses i 8 kap. 4 § som utbetalades vid dödsfallet.

5 §

Efterlevandepension efter den som avses i 1 § första stycket 2 och 3 betalas under tid som anges i 3 §

första stycket enligt vad som anges i denna paragraf.

Efterlevandepension till make betalas med 35 procent av den sjukpension eller ålderspension som utbetalades vid dödsfallet.

Efterlevandepension till barn betalas med 20 procent av den sjukpension eller ålderspension som utbetalades vid dödsfallet.

Om det inte finns någon efterlevande make tillfaller belopp enligt andra stycket de barn som har rätt till efterlevandepension enligt tredje stycket. Belopp som är gemensamt för flera barn delas lika mellan dem.

6 §

Efterlevandepension till make betalas under tid som anges i 3 § andra stycket med belopp som följer av 4 eller 5 §, dock att belopp enligt 4 § multipliceras med antalet hela år i riksdagen, högst tolv, som den avlidne hade fullgjort före 2010, dividerat med talet tolv.

I antalet hela år i riksdagen inräknas tid som ledamot av Europaparlamentet före den 14 juli 2009.

I antalet hela år inräknas inte tid som tillgodoräknats den avlidne som pensionsgrundande enligt artikel 28 Europaparlamentets beslut nr 684/2005/EG, Euratom av den 28 september 2005 om antagande av Europaparlamentets ledamotsstadga.

7 §

Efterlevandepensionen anknyts till prisbasbeloppet för det år dödsfallet inträffat och räknas om vid förändring av detta.

Ansökan

8 §

Den som vill ha efterlevandepension ska ansöka om det hos riksdagsförvaltningen.

Efterlevandepension kan inte betalas för längre tid tillbaka än sex månader före ansökningsmånaden.

13 kap.**2 §⁵**

Riksdagsförvaltningen beslutar om rätt till inkomstgaranti. Rätt till inkomstgaranti från och med den tidpunkt arvudet upphör har den som

1. har varit ledamot och som före 65 års ålder lämnar riksdagen efter minst tre hela års sammanhängande tid i riksdagen, eller

2. har varit riksdagsledamot och ledamot i Europaparlamentet och som före 65 års ålder lämnar riksdagen efter sammanlagt minst tre hela års sammanhängande tid i Europaparlamentet och riksdagen.

Vid beräkning av sammanhängande tid enligt första stycket 2 ska tid under vilken arvode betalats till ledamoten enligt Europaparlamentets beslut nr 2005/684/EG, Euratom av den 28 september 2005 om antagande av Europaparlamentets ledamotsstadga inte räknas ledamoten tillgodo.

Riksdagsförvaltningen beslutar om rätt till inkomstgaranti. Rätt till inkomstgaranti från och med den tidpunkt arvudet upphör har den som har varit ledamot och som före 65 års ålder lämnar riksdagen efter minst tre hela års sammanhängande tid i riksdagen.

I sammanhängande tid i riksdagen inräknas tid som ledamot av Europaparlamentet före den 14 juli 2009.

Rätt till inkomstgaranti föreligger inte för tid då ledamoten får ålderspension eller sjukpension enligt denna lag.

5 §⁶

För den som varit ledamot i riksdagen kortare sammanlagd tid än sex hela år gäller inkomstgarantin ett år.

För den ledamot som lämnar riksdagen efter en sammanlagd tid av minst sex hela år i riksdagen gäller inkomstgarantin

1. i längst två år om ledamoten inte uppnått 40 års ålder,
2. i längst fem år om ledamoten uppnått 40 men inte 50 års ålder,
3. längst till ingången av den månad då ledamoten fyller 65 år om han eller hon uppnått 50 års ålder.

Vad som föreskrivs i andra stycket gäller även den ledamot som lämnar riksdagen efter en sammanlagd tid av minst sex hela år i riksdagen och Europaparlamentet. Vid sammanläggning av tiden ska tid

I sammanlagd tid i riksdagen inräknas tid som ledamot av Europaparlamentet före den 14 juli 2009.

⁵ Senaste lydelse 2009:679.

under vilken arvode betalats till ledamoten enligt Europaparlamentets beslut nr 2005/684/EG, Eurat om av den 28 september 2005 om antagande av Europaparlamentets ledamotsstadga inte räknas ledamoten tillgodo.

10 §⁷

Inkomstgarantin betalas per månad under det första garantiåret med 80 procent av den del av garantiunderlaget som inte överstiger 1,67 inkomstbasbelopp enligt lagen (1998:674) om inkomstgrundad ålderspension och med 40 procent av den del som överstiger 1,67 men inte 2,5 inkomstbasbelopp. För tid därefter betalas inkomstgaranti med följande andelar av garantiunderlaget i förhållande till ledamotens sammanlagda tid i riksdagen *och i Europaparlamentet*:

- 66,0 procent av den del av garantiunderlaget som inte överstiger 1,67 inkomstbasbelopp och 33 procent av den del som överstiger 1,67 men inte 2,5 inkomstbasbelopp efter minst 12 år,
- 60,5 procent av den del av garantiunderlaget som inte överstiger 1,67 inkomstbasbelopp och 30,25 procent av den del som överstiger 1,67 men inte 2,5 inkomstbasbelopp efter minst 11 år,
- 55,0 procent av den del av garantiunderlaget som inte överstiger 1,67 inkomstbasbelopp och med 27,5 procent av den del som överstiger 1,67 men inte 2,5 inkomstbasbelopp efter minst 10 år,
- 49,5 procent av den del av garantiunderlaget som inte överstiger 1,67 inkomstbasbelopp och med 24,75 procent av den del som överstiger 1,67 men inte 2,5 inkomstbasbelopp efter minst 9 år,
- 44,0 procent av den del av garantiunderlaget som inte överstiger 1,67 inkomstbasbelopp och med 22 procent av den del som överstiger 1,67 men inte 2,5 inkomstbasbelopp efter minst 8 år,
- 38,5 procent av den del av garantiunderlaget som inte överstiger 1,67 inkomstbasbelopp och med 19,25 procent av den del som överstiger 1,67 men inte 2,5 inkomstbasbelopp efter minst 7 år,
- 33,0 procent av den del av garantiunderlaget som inte överstiger 1,67 inkomstbasbelopp och med 16,5 procent av den del som överstiger 1,67 men inte 2,5 inkomstbasbelopp efter minst 6 år.

Vid beräkning av ledamotens I sammanlagd tid i riksdagen insammanlagda tid i riksdagen och räknas tid som ledamot av Europa-

⁶ Senaste lydelse 2009:679.

⁷ Senaste lydelse 2009:679.

⁸ Senaste lydelse 2006:998.

Europaparlamentet enligt första stycket ska tid under vilken arvode betalats till ledamoten enligt Europaparlamentets beslut nr 2005/684/EG, Euratom av den 28 september 2005 om antagande av Europaparlamentets ledamotsstadga inte räknas ledamoten tillgodo. parlamentet före den 14 juli 2009.

17 §⁸

Ett efterlevandeskydd betalas till eget arvsberättigat barn som inte fyllt 20 år efter den som vid sin död var berättigad till inkomstgaranti enligt 5 § andra stycket 1 och 2.

Ett efterlevandeskydd betalas till arvsberättigat barn som inte fyllt 20 år efter den som vid sin död var berättigad till inkomstgaranti enligt 5 § andra stycket. *Med arvsberättigat barn jämställs barn som har mottagits i adoptionssyfte.*

18 §⁹

Om det finns särskilda skäl får riksdagsförvaltningen bevilja efterlevandeskydd till efterlevande make. Ett sådant beslut kan omprövas.

Om det finns särskilda skäl får riksdagsförvaltningen bevilja efterlevandeskydd till efterlevande make eller den som enligt 11 kap. 2 § jämställs med efterlevande make. Ett sådant beslut kan omprövas.

19 §¹⁰

Efterlevandeskyddet gäller i högst fem år och betalas till utgången av den månad då rätten till skyddet upphör eller den berättigade avlider.

Efterlevandeskydd till barn betalas till utgången av den månad då barnet fyller 20 år. Efterlevandeskydd till make eller därmed jämställd betalas under högst fem år. Efterlevandeskyddet upphör vid utgången av den månad då den berättigade avlider.

20 §¹¹

Efterlevandeskyddet betalas per år med ett belopp för varje barn motsvarande 0,5 prisbasbelopp enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring.

Efterlevandeskyddet betalas per år med ett belopp för varje berättigad motsvarande ett prisbasbelopp.

21 §¹²

Den som vill ha efterlevandeskydd skall ansöka om det hos riksdagsförvaltningen.

Efterlevandeskydd kan inte beta-

Den som vill ha efterlevandeskydd ska ansöka om det hos riksdagsförvaltningen.

Efterlevandeskydd kan inte betalas

⁹ Senaste lydelse 2006:998.

¹⁰ Senaste lydelse 2006:998.

¹¹ Senaste lydelse 2006:998.

¹² Senaste lydelse 2006:998.

las för längre tid tillbaka än *två år* för längre tid tillbaka än *sex månader*
före ansökningsmånaden. före ansökningsmånaden.

-
1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2010.
 2. De nya bestämmelserna tillämpas på den som fullgör tid i riksdagen efter ikraftträdandet.
 3. Pensionsrätt enligt de nya bestämmelserna i 8 kap. 5 § ersätter talmanspension för tid från och med den månad den som varit talman fyller 65 år samt ålderspension och egenlivränta enligt äldre bestämmelser i lagen.
 4. De upphävda bestämmelserna i 2 kap. 3 § ska fortfarande tillämpas på den som varit talman före ikraftträdandet såvitt avser talmanspension före den månad han eller hon fyller 65 år.
 5. Den som enligt övergångsbestämmelserna till lagen (1994:1065) om ekonomiska villkor för riksdagens ledamöter har rätt till visstidspension enligt den upphävda lagen (1988:589) om ersättning m.m. till riksdagens ledamöter eller motsvarande äldre lagstiftning omfattas inte av de nya bestämmelserna om sjukpension, efterlevandepension och efterlevandeskydd vid inkomstgaranti.
 6. För den som inte fullgör tid i riksdagen efter ikraftträdandet gäller fortfarande äldre bestämmelser.

2 Förslag till lag om ändring i lagen (1994:1065) om ekonomiska villkor för riksdagens ledamöter

Härigenom föreskrivs att 14 kap. 2 § lagen (1994:1065) om ekonomiska villkor för riksdagens ledamöter ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

14 kap.

2 §¹

Den fastställda egenlivräntan anknyts till *det basbelopp som* enligt 1 kap. 6 § lagen (1962:381) om allmän försäkring *gäller för året före det år då egenlivräntan börjar utbetalas* och *omräknas* vid förändring av detta.

Den fastställda egenlivräntan anknyts till *prisbasbeloppet* enligt 1 kap. 6 § lagen (1962:381) om allmän försäkring och *räknas om* vid förändring av detta.

Denna lag träder i kraft den 31 december 2009. Egenlivränta som fastställts före 2010 ska anknytas till prisbasbeloppet för 2010 eller, om det är tidigare, året före det år då egenlivräntan börjar betalas ut.

¹ Senaste lydelse 1997:1067.

3 Förslag till lag om ändring i lagen (1996:304) om arvode m.m. till Sveriges ledamöter av Europaparlamentet

Härigenom föreskrivs att 10 kap. 2 § lagen (1996:304) om arvode m.m. till Sveriges ledamöter av Europaparlamentet ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

10 kap.

2 §¹

Den fastställda egenlivräntan relateras till *det basbelopp som* enligt 1 kap. 6 § lagen (1962:381) om allmän försäkring *gäller för året före det år då egenlivräntan börjar utbetalas* och *omräknas* vid förändring av detta.

Den fastställda egenlivräntan *anknyts till prisbasbeloppet* enligt 1 kap. 6 § lagen (1962:381) om allmän försäkring och *räknas om* vid förändring av detta.

Denna lag träder i kraft den 31 december 2009. Egenlivränta som fastställts före 2010 ska anknytas till prisbasbeloppet för 2010 eller, om det är tidigare, året före det år då egenlivräntan börjar betalas ut.

¹ Senaste lydelse 1997:1066.

4 Förslag till lag om upphävande av lagen (1996:304) om arvode m.m. till Sveriges ledamöter av Europaparlamentet

Härigenom föreskrivs att lagen (1996:304) om arvode m.m. till Sveriges ledamöter av Europaparlamentet¹ ska upphöra att gälla vid utgången av 2009. Den upphävda lagen ska fortfarande tillämpas på egenpension och efterlevandepension som tjänats in före lagens upphörande. Detta gäller dock inte för den som fullgör tid i riksdagen efter nämnda tidpunkt. Den upphävda lagen ska även tillämpas på inkomstgaranti och efterlevandeskydd som hänför sig till tid som fullgjorts i Europaparlamentet och riksdagen före lagens upphörande.

¹ Senaste lydelse av lagens rubrik 2009:680.

5 Förslag till lag om ändring i lagen (1989:186) om överklagande av administrativa beslut av riksdagsförvaltningen och riksdagens myndigheter

Härigenom föreskrivs att 5 och 7 §§ lagen (1989:186) om överklagande av administrativa beslut av riksdagsförvaltningen och riksdagens myndigheter ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Ett beslut av riksdagsförvaltningen som gäller ekonomisk förmån åt en ledamot av riksdagen *eller Europaparlamentet* eller av ett organ som utses av riksdagen och som utgår med anledning av uppdraget får överklagas. Detsamma gäller sådan förmån åt en förutvarande ledamot som nu nämnts.

Föreslagen lydelse

5 §¹

Ett beslut av riksdagsförvaltningen som gäller ekonomisk förmån åt en ledamot av riksdagen eller av ett organ som utses av riksdagen och som utgår med anledning av uppdraget får överklagas. Detsamma gäller sådan förmån åt en förutvarande ledamot som nu nämnts *eller åt den som varit ledamot av Europaparlamentet före den 14 juli 2009.*

7 §²

Ett beslut som avses i 4 § första stycket överklagas hos Regeringsrätten om talan förs av en enskild eller av en kommunal myndighet.

Ett beslut om inkomstgaranti eller efterlevandeskydd överklagas enligt bestämmelserna i 16 kap. lagen (1994:1065) om ekonomiska villkor för riksdagens ledamöter eller 12 kap. lagen (1996:304) om arvode m.m. till Sveriges ledamöter av Europaparlamentet.

Ett beslut om inkomstgaranti eller efterlevandeskydd överklagas enligt bestämmelserna i 16 kap. lagen (1994:1065) om ekonomiska villkor för riksdagens ledamöter eller 12 kap. *den upphävda* lagen (1996:304) om arvode m.m. till Sveriges ledamöter av Europaparlamentet.

Övriga beslut överklagas i enlighet med 9 kap. 5 § riksdagsordningen hos Riksdagens överklagandenämnd.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2010.

¹ Senaste lydelse 2009:681.

² Senaste lydelse 2009:681.

6 Förslag till lag om ändring i lagen (1993:1426) med instruktion för Riksdagens arvodesnämnd

Härigenom föreskrivs att 1 och 9 §§ lagen (1993:1426) med instruktion för Riksdagens arvodesnämnd ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 §¹

Riksdagens arvodesnämnd ska

1. i enlighet med 3 kap. 1 § lagen (1994:1065) om ekonomiska villkor för riksdagens ledamöter fastställa det belopp för månad som ledamotsarvode ska betalas med,

2. i enlighet med 13 kap. 16 § samma lag besluta om jämkning av inkomstgaranti och 13 kap. 27 § samma lag besluta om utbetalning av inkomstgaranti på nytt, samt

3. i enlighet med 9 kap. 12 a § lagen (1996:304) om arvode m.m. till Sveriges ledamöter av Europaparlamentet besluta om jämkning av inkomstgaranti och 9 kap. 23 § samma lag besluta om utbetalning av inkomstgaranti på nytt.

3. i enlighet med 9 kap. 12 a § *den upphävda* lagen (1996:304) om arvode m.m. till Sveriges ledamöter av Europaparlamentet besluta om jämkning av inkomstgaranti och 9 kap. 23 § samma lag besluta om utbetalning av inkomstgaranti på nytt.

Nämnden ska ange vilka överväganden som föranlett beslutet.

Nämnden är en myndighet under riksdagen.

9 §²

Nämndens beslut om ledamotsarvode enligt 1 § första stycket 1 får inte överklagas. Nämndens beslut som rör inkomstgaranti enligt 1 § första stycket 2 och 3 överklagas enligt 16 kap. 2 § lagen (1994:1065) om ekonomiska villkor för riksdagens ledamöter eller 12 kap. 1 § lagen (1996:304) om arvode m.m. till Sveriges ledamöter av Europaparlamentet.

Nämndens beslut om ledamotsarvode enligt 1 § första stycket 1 får inte överklagas. Nämndens beslut som rör inkomstgaranti enligt 1 § första stycket 2 och 3 överklagas enligt 16 kap. 2 § lagen (1994:1065) om ekonomiska villkor för riksdagens ledamöter eller 12 kap. 1 § *den upphävda* lagen (1996:304) om arvode m.m. till Sveriges ledamöter av Europaparlamentet.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2010.

¹ Senaste lydelse 2009:683.

² Senaste lydelse 2009:683.

7 Förslag till lag om ändring i lagen (2000:419) med instruktion för riksdagsförvaltningen

Häriigenom föreskrivs att 2 och 2 a §§ lagen (2000:419) med instruktion för riksdagsförvaltningen ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 §²⁰

Riksdagsförvaltningen ska om annat inte är särskilt föreskrivet

1. upprätta förslag till anslag på statsbudgeten avseende riksdagen och dess myndigheter m.m., dock inte för Riksrevisionen,

2. meddela föreskrifter för utarbetandet av förslag till anslag på statsbudgeten för riksdagen och dess myndigheter utom Riksbanken samt meddela sådana ekonomiadministrativa föreskrifter i övrigt för riksdagen och dess myndigheter utom Riksbanken och Riksrevisionen som inte ska meddelas av riksdagsstyrelsen enligt 41 § lagen (2006:999) med ekonomiadministrativa bestämmelser m.m. för riksdagsförvaltningen, Riksdagens ombudsmän och Riksrevisionen,

3. yttra sig över Riksrevisionens förslag till anslag på statsbudgeten och upprätta en sammanställning för var och en av riksdagens myndigheter, utom Riksbanken, över de finansiella villkor som gäller för respektive myndighet med anledning av riksdagens beslut om statsbudgeten,

4. handlägga frågor om ekonomiska förmåner till riksdagsledamöter och deras efterlevande och till Sveriges ledamöter av Europaparlamentet och deras efterlevande enligt lagen (1994:1065) om ekonomiska villkor för riksdagens ledamöter respektive lagen (1996:304) om arvode m.m. till Sveriges ledamöter av Europaparlamentet,

4. handlägga frågor om ekonomiska förmåner enligt lagen (1994:1065) om ekonomiska villkor för riksdagens ledamöter respektive den upphävda lagen (1996:304) om arvode m.m. till Sveriges ledamöter av Europaparlamentet,

5. svara för frågor om löner och ersättningar till arbetstagare hos riksdagen och dess myndigheter utom Riksbanken, Riksrevisionen och Riksdagens ombudsmän samt svara för frågor angående pensioner och andra förmåner till dessa arbetstagare och deras efterlevande,

6. ingå centrala kollektivavtal samt i övrigt utöva arbetsgivarens befogenheter enligt dessa när det gäller riksdagen och dess myndigheter samt företräda riksdagen och dess myndigheter som arbetsgivare i arbetstvister rörande kollektivavtal som har slutits av riksdagsförvaltningen samt

7. meddela de föreskrifter som behövs för tillämpningen av centrala kollektivavtal som riksdagsförvaltningen ingått, samt personaladministrativa föreskrifter i övrigt för riksdagen och dess myndigheter utom Riksrevisionen.

Riksdagsförvaltningen ska bereda riksdagens myndigheter tillfälle att framföra sina synpunkter på förhandlingsfrågor som direkt berör respektive myndighet.

²⁰ Senaste lydelse 2009:682.

Riksdagsförvaltningen får till envar av riksdagens myndigheter överlämna handläggningen av en avtalsfråga som är av betydelse för myndigheten.

2 a §²¹

Riksdagsförvaltningen får överlämna en uppgift att handlägga frågor som anges i 2 § första stycket 4 till en annan myndighet. Vad som sägs om riksdagsförvaltningen ska i sådant fall gälla den myndigheten såvitt angår vad som föreskrivs i

1. 13 kap. 22–26 §§ lagen (1994:1065) om ekonomiska villkor för riksdagens ledamöter samt

2. 9 kap. 18–22 §§ lagen (1996:304) om arvode m.m. till Sveriges ledamöter av Europaparlamentet.	2. 9 kap. 18–22 §§ <i>den upphävda</i> lagen (1996:304) om arvode m.m. till Sveriges ledamöter av Europaparlamentet.
--	--

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2010.

²¹ Senaste lydelse 2009:682

BILAGA 3

Utskottets lagförslag

1 Förslaget till lag om ändring i lagen (1994:1065) om ekonomiska villkor för riksdagens ledamöter

Riksdagsstyrelsens förslag

Utskottets förslag

8 kap.

5 §

Pensionsrätt för tid före 2010 utgör

1. för tid som talman 2 520 kronor, multiplicerat med det antal dagar före 2010 som talmansuppdraget har fullgjorts, delat med 30,4

2. för tid som ledamot 773 kronor, multiplicerat med det antal dagar före 2010 som ledamotsuppdraget har fullgjorts, delat med 30,4, och

3. 2,40 procent av tilläggsarvode enligt 3 kap. 2 §, arvode enligt 1 § 1–4 och 8 lagen (1989:185) om arvoden m.m. för uppdrag inom riksdagen, dess myndigheter och organ som utbetalats under åren 2001–2009 och arvode enligt 1 § 3 nämnda lag i dess lydelse före den 1 juli 2003 för uppdrag i Riksdagens revisorer under tiden 2001–juni 2003.

Med tid som ledamot jämställs tid med sjukpension, dock att sjukpension som grundar sig på talmansarvode jämställs med tid som talman.

Med tid som ledamot jämställs tid med sjukpension, dock att *tid med sjukpension* som grundar sig på talmansarvode jämställs med tid som talman.

Med tid som ledamot jämställs tid som ledamot av Europaparlamentet före den 14 juli 2009.

Pensionsrätt enligt denna paragraf tillgodoräknas inte om ledamoten har rätt till egenpension enligt lagen (1988:589) om ersättning m.m. till riksdagens ledamöter eller motsvarande äldre lagstiftning.

Pensionsrätt tillgodoräknas inte för tid som tillgodoräknas ledamoten som pensionsgrundande enligt artikel 28 Europaparlamentets beslut nr 684/2005/EG, Euratom av den 28 september 2005 om antagande av Europaparlamentets ledamotsstadga.

9 §

En ledamot som vid sin avgång, dock senast vid utgången av riksmötet 2013/14, har fyllt 50 år och fullgjort minst sex hela år i riksdagen har rätt till ett tilläggsbelopp till ålderspensionen enligt vad som anges i denna paragraf. *För den som varit talman finns avvikande bestämmelser i 11 §.*

En ledamot som vid sin avgång, dock senast vid utgången av riksmötet 2013/14, har fyllt 50 år och fullgjort minst sex hela år i riksdagen har rätt till ett tilläggsbelopp till ålderspensionen enligt vad som anges i denna paragraf.

Tilläggsbeloppet utgör skillnaden mellan jämförelsebeloppet enligt 10 § och ålderspensionen för samma år. Om ålderspensionen har tagits ut före den månad ledamoten fyller 65 år bortses från den minskning som detta föranleder.

I antalet fullgjorda hela år i riksdagen inräknas tid som ledamot av Europaparlamentet före den 14 juli 2009. I antalet fullgjorda hela år i riksdagen inräknas också tid då en ledamot varit statsråd om statsrådstiden påbörjats före 2003 och inte gett rätt till statsrådspension.

Tilläggsbelopp *utges* inte för tid före den månad ledamoten fyller 65 år.

Tilläggsbeloppet utgör skillnaden mellan jämförelsebeloppet enligt 10 § *eller* 11 § och ålderspensionen för samma år. Om ålderspensionen har tagits ut före den månad ledamoten fyller 65 år bortses från den minskning som detta föranleder.

Tilläggsbelopp *betalas* inte för tid före den månad ledamoten fyller 65 år.

Tilläggsbelopp betalas inte till en ledamot som har rätt till egenpension enligt lagen (1988:589) om ersättning m.m. till riksdagens ledamöter eller motsvarande äldre lagstiftning.

10 §

Jämförelsebeloppet beräknas som antalet fullgjorda hela år, högst tolv, i riksdagen, senast vid utgången av riksmötet 2013/14, delat med talet tolv och multiplicerat med

1. 11,5 procent av den del av underlaget enligt andra stycket som inte överstiger 7,5 förhöjda prisbasbelopp,
2. 65 procent av den del av underlaget som överstiger 7,5 men inte 20 förhöjda prisbasbelopp, samt
3. 32,5 procent av den del av underlaget som överstiger 20 men inte 30 förhöjda prisbasbelopp.

Underlaget för beräkningen av jämförelsebeloppet utgörs av medeltalet av de arvoden enligt tredje stycket som en ledamot haft under fem kalenderår närmast före avgångsåret. Arvodena för de fyra första kalenderåren räknas därvid om till nivån för det sista kalenderåret före avgångsåret med hjälp av prisbasbeloppet. Kan en ledamot inte tillgodoräknas arvoden för fem kalenderår, utgörs underlaget av medeltalet av beloppen för de hela kalenderår som kan tillgodoräknas. Kan endast ett helt kalenderår tillgodoräknas, utgörs underlaget av arvodet för det året. Kan inte helt kalenderår tillgodoräknas, utgörs underlaget av det genomsnittliga arvodet för de hela kalendermånader som kan tillgodoräknas multiplicerat med tolv.

Arvode som avses i andra stycket är

1. talmansarvode enligt 2 kap. 1 §,
2. ledamotsarvode enligt 3 kap. 1 §,
3. tilläggsarvode enligt 3 kap. 2 §,
4. arvode enligt 1 § 1–4 och 8 lagen (1989:185) om arvoden m.m. för uppdrag inom riksdagen, dess myndigheter och organ,
5. arvode enligt 2 kap. 2 § den upphävda lagen (1996:304) om arvode m.m. till Sveriges ledamöter av Europaparlamentet, och
6. arvode till statsråd om statsrådstid inräknas enligt fjärde stycket.

I antalet fullgjorda hela år i riksdagen inräknas tid som ledamot av Europaparlamentet före den 14 juli 2009. I antalet fullgjorda hela år i riksdagen inräknas också tid då en ledamot varit statsråd om statsrådstiden påbörjats före 2003 och inte gett rätt till statsrådspension.

Jämförelsebeloppet anknyts till prisbasbeloppet för året före avgångsåret och räknas om vid förändring av *detta*.

Jämförelsebeloppet anknyts till prisbasbeloppet för året före avgångsåret och räknas om vid förändring av *prisbasbeloppet*.

11 §

Vid beräkning av tilläggsbelopp enligt 10 § för den som varit talman före 2010 ska jämförelsebeloppet, om det blir högre än enligt 10 §, utgöras av det belopp som han eller hon skulle ha fått i talmanspension från och med den månad då han eller hon fyller 65 år enligt de bestämmelser om talmanspension som gällde vid utgången av 2009.

Vid beräkning av tilläggsbelopp för den som varit talman före 2010 ska jämförelsebeloppet, om det blir högre än *beloppet* enligt 10 §, utgöras av det belopp som han eller hon skulle ha fått i talmanspension från och med den månad då han eller hon fyller 65 år enligt de bestämmelser om talmanspension som gällde vid utgången av 2009.

12 §

Ålderspension betalas tidigast från och med den månad ledamoten fyller 61 år och längst till och med den månad ledamoten avlider

Ålderspension betalas inte *ut* samtidigt med talmansarvode eller ledamotsarvode. Ålderspension betalas inte heller *ut* samtidigt med arvode eller övergångsersättning enligt Europaparlamentets beslut nr 684/2005/EG, Euratom av den 28 september 2005 om antagande av Europaparlamentets ledamotsstadga.

Ålderspension betalas inte samtidigt med talmansarvode eller ledamotsarvode. Ålderspension betalas inte heller samtidigt med arvode eller övergångsersättning enligt Europaparlamentets beslut nr 684/2005/EG, Euratom av den 28 september 2005 om antagande av Europaparlamentets ledamotsstadga.

Ålderspension understigande 0,025 ut.

inkomstbasbelopp för år betalas inte

9 kap.

1 §

En ledamot har rätt till sjukpension för tid då han eller hon får hel sjukersättning eller hel aktivitetsersättning enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring. Arbetsförmågan ska på grund av sjukdom eller annan nedsättning av den fysiska eller psykiska prestationsförmågan *ha* blivit helt eller i det närmaste helt nedsatt under uppdragstiden och oavbrutet *vara* nedsatt i sådan omfattning till dess han eller hon får hel sjukersättning eller hel aktivitetsersättning.

En ledamot har rätt till sjukpension för tid då han eller hon får hel sjukersättning eller hel aktivitetsersättning enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring. *För rätt till sjukpension krävs att arbetsförmågan* på grund av sjukdom eller annan nedsättning av den fysiska eller psykiska prestationsförmågan *har* blivit helt eller i det närmaste helt nedsatt under uppdragstiden och *att arbetsförmågan* oavbrutet *är* nedsatt i sådan omfattning till dess att han eller hon får hel sjukersättning eller hel aktivitetsersättning.

6 §

Sjukpension ska på ett underlag upp till 7,5 prisbasbelopp minskas med sådan ersättning enligt lagen (1976:380) om arbetsskadeförsäkring som avser samma inkomstbortfall.

Sjukpension ska på ett underlag upp till 7,5 prisbasbelopp minskas med sådan ersättning enligt lagen (1976:380) om arbetsskadeförsäkring som avser samma inkomstbortfall *som sjukpensionen*.

7 §

Sjukpensionen anknyts till prisbasbeloppet för det år arbetsförmågan blev helt eller i det närmaste helt nedsatt och räknas om vid förändring av *detta*.

Sjukpensionen anknyts till prisbasbeloppet för det år arbetsförmågan blev helt eller i det närmaste helt nedsatt och räknas om vid förändring av *prisbasbeloppet*.

8 §

Den som vill ha sjukpension ska ansöka om det hos riksdagsförvaltningen.

Sjukpension *kan inte* betalas för längre tid tillbaka än sex månader före ansökningsmånaden.

Sjukpension *betalas inte* för längre tid tillbaka än sex månader före ansökningsmånaden.

11 kap.

2 §

Efterlevandepension betalas till efterlevande make som stadigvarande sammanbodde med ledamoten vid dennes död. Med efterlevande make jämställs den som, utan att vara gift, stadigvarande sammanbodde med en ogift ledamot vid dennes död och som tidigare varit gift med eller har eller har haft eller *vid dödsfallet* väntade barn med *den avlidne*.

Efterlevandepension betalas till efterlevande make som stadigvarande sammanbodde med ledamoten vid dennes död. Med efterlevande make jämställs den som, utan att vara gift, stadigvarande sammanbodde med en ogift ledamot vid dennes död och som tidigare *har* varit gift med eller har eller har haft *barn med den avlidne* eller, *när dödsfallet inträffade*, väntade barn med *denne*.

7 §

Efterlevandepensionen anknyts till prisbasbeloppet för det år dödsfallet inträffat och räknas om vid förändring av *detta*.

Efterlevandepensionen anknyts till prisbasbeloppet för det år dödsfallet inträffat och räknas om vid förändring av *prisbasbeloppet*.

8 §

Den som vill ha efterlevandepension ska ansöka om det hos riksdagsförvaltningen.

Efterlevandepension *kan inte* betalas för längre tid tillbaka än sex månader före ansökningsmånaden.

Efterlevandepension *betalas inte* för längre tid tillbaka än sex månader före ansökningsmånaden.

13 kap.

21 §

Den som vill ha efterlevandeskydd ska ansöka om det hos riksdagsförvaltningen

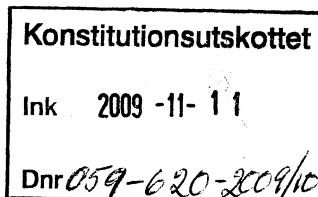
Efterlevandeskydd <i>kan inte</i> betalas för längre tid tillbaka än sex månader före ansökningsmånaden.	Efterlevandeskydd betalas <i>inte</i> för längre tid tillbaka än sex månader före ansökningsmånaden.
--	--

BILAGA 4

Lagrådsyttrande som begärts in av utskottet

LAGRÅDET

Utdrag ur protokoll vid sammanträde 2009-11-09

Närvarande: F.d. regeringsrådet Rune Lavin, regeringsrådet Carina Stävberg och justitierådet Ella Nyström.

Riksdagsledamöternas pensionssystem

Konstitutionsutskottet har beslutat att inhämta Lagrådets yttrande över förslag till

1. lag om ändring i lagen (1994:1065) om ekonomiska villkor för riksdagens ledamöter (förslag 2.1),
2. lag om ändring i lagen (1994:1065) om ekonomiska villkor för riksdagens ledamöter (förslag 2.2),
3. lag om ändring i lagen (1996:304) om arvode m.m. till Sveriges ledamöter av Europaparlamentet,
4. lag om upphävande av lagen (1996:304) om arvode m.m. till Sveriges ledamöter av Europaparlamentet,
5. lag om ändring i lagen (1989:186) om överklagande av administrativa beslut av riksdagsförvaltningen och riksdagens myndigheter,
6. lag om ändring i lagen (1993:1426) med instruktion för Riksdagens arvodesnämnd,
7. lag om ändring i lagen (2000:419) med instruktion för riksdagsförvaltningen.

Förslagen har inför Lagrådet föredragits av föredraganden Jenny Jonasson och kanslichefen vid socialförsäkringsutskottet Karin Laan.

Förslagen föranleder följande yttrande av Lagrådet:

Remissen innehåller ett förslag till ett nytt pensionssystem för riksdagsledamöter, vilket förutsätter omfattande ändringar i lagen om ekonomiska villkor för riksdagens ledamöter. Förslaget innebär bl.a. att sex kapitel i lagen ska upphöra att gälla och att två nya kapitel ska införas.

Förslaget (2.1) till lag om ändring i lagen om ekonomiska villkor för riksdagens ledamöter

8 kap. 5 §

I andra stycket bör efter orden "dock att" infogas "tid med".

8 kap. 9 §

I bestämmelsen föreslås en skyddsregel som innebär att en ledamot under vissa förutsättningar har rätt till ett tilläggsbelopp till sin pension, om det pensionsbelopp som ska betalas ut till ledamoten enligt de nya reglerna blir lägre än det skulle ha varit med tillämpning av nuvarande regler. Tilläggsbeloppet utgör enligt andra stycket skillnaden mellan jämförelsebeloppet enligt 10 § och ålderspensionen för samma år.

Enligt 11 § ska, vid beräkningen av tilläggsbeloppet för den som varit talman, beräkningen ske med stöd av denna paragraf om jämförelsebeloppet blir högre än vid en beräkning enligt 10 §. För tydlighetens skull bör detta framgå redan av 9 § andra stycket första meningen.

Hänvisningen till 11 § i paragrafens första stycke blir därmed överflödig och bör utgå.

Lagrådet föreslår att andra stycket första meningen formuleras på följande sätt:

Tilläggsbeloppet utgör skillnaden mellan jämförelsebeloppet enligt 10 § eller 11 § och ålderspensionen för samma år.

Bestämmelsens fjärde stycke inleds med orden "Tilläggsbelopp utges". Såvitt Lagrådet kunnat finna används i förslaget i övrigt uttryckssättet att belopp "betalas" (se t.ex. bestämmelsens femte stycke, 8 kap. 12 och 13 §§ samt 9 kap. 2 §). Under förutsättning att någon saklig skillnad inte är avsedd bör samma uttryckssätt användas genomgående.

8 kap. 10 §

I bestämmelsens femte stycke anges att jämförelsebeloppet på visst sätt ska anknytas till prisbasbeloppet och räknas om vid förändring av detta. I förtydligande syfte bör ordet "detta" bytas ut mot ordet "prisbasbeloppet". Motsvarande ändring bör göras i 9 kap. 7 § och 11 kap. 7 §. Se också 14 kap. 2 § förslaget (2.2) till lag om ändring i lagen om ekonomiska villkor för riksdagens ledamöter och 10 kap. 2 § förslaget till lag om ändring i lagen om arvode m.m. till Sveriges ledamöter av Europaparlamentet.

8 kap. 11 §

I paragrafen görs två hänvisningar till 10 §. Den första hänvisningen synes överflödig och bör utgå. Efter orden "om det blir högre än" bör infogas ordet "beloppet".

8 kap. 12 §

I bestämmelsens andra stycke föreskrivs att ålderspension inte betalas ut samtidigt med vissa andra arvoden. Om avsikten är att föreskriva att rätt till ålderspension inte föreligger för tid då de angivna arvodena utgår bör bestämmelsen förtydligas i enlighet härmed (jfr 13 kap. 2 § tredje stycket).

9 kap. 1 §

Bestämmelsens andra mening bör förtydligas på så sätt att det framgår att vad som där anges är förutsättningar för att rätt till sjukpension ska föreligga.

Lagrådet föreslår att meningen formuleras på följande sätt:

För rätt till sjukpension krävs att arbetsförmågan på grund av sjukdom eller annan nedsättning av den fysiska eller psykiska prestationsförmågan har blivit helt eller i det närmaste helt nedsatt under uppdragstiden och att arbetsförmågan oavbrutet är nedsatt i sådan omfattning till dess att han eller hon får hel sjukersättning eller hel aktivitetsersättning.

9 kap. 6 §

I den föreslagna regeln bestäms ersättningen från arbetsskadeförsäkringen som sådan ersättning som avser samma inkomstbortfall. Något inkomstbortfall nämns inte tidigare i regeln. För tydlighetens skull är det nödvändigt att precisera vilket slags inkomstbortfall som avses.

Bestämmelsen kan förslagsvis formuleras på följande sätt:

Sjukpension ska på ett underlag upp till 7,5 prisbasbelopp minskas med sådan ersättning enligt lagen (1976:380) om arbetsskadeförsäkring som avser samma inkomstbortfall som sjukpensionen.

9 kap. 8 §

I andra stycket bör uttrycket "kan inte betalas" bytas ut mot det i förslaget i övrigt använda "betalas inte". Motsvarande ändring bör göras i 11 kap. 8 § andra stycket och 13 kap. 21 § andra stycket.

11 kap. 2 §

I bestämmelsen i första stycket andra meningen har ordet "barn" fallit bort. Efter vissa ytterligare justeringar av bestämmelsen borde denna kunna ges följande lydelse:

Med efterlevande make likställs den som, utan att vara gift, stadigvarande sammanbodde med en ogift ledamot vid dennes död och som tidigare har varit gift med eller har eller har haft barn med den avlidne eller, när dödsfallet inträffade, väntade barn med denne.

Förslaget (2.2) till lag om ändring i lagen om ekonomiska villkor för riksdagens ledamöter

Övergångsbestämmelsen

Bestämmelsen är till följd av den inskjutna satsen "om det är tidigare" mycket svår att förstå innebörden av och bör förtydligas. Motsvarande förtydligande bör göras i övergångsbestämmelsen till förslaget till lag om ändring i lagen om arvode m.m. till Sveriges ledamöter av Europaparlamentet.

Övriga lagförslag

Lagrådet lämnar förslagen utan erinran.